

ผลการจัดกิจกรรมโดยใช้แนวคิดอิมเพรสชันนิสม์ ในรายวิชาศิลปะและทัศนศึกษาที่มีต่อสุนทรียภาพการวาดภาพของ
นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนมัธยมสาธิตมหาวิทยาลัยนเรศวร

วรอัญญ ศศิทรานนท์^{1*}, นิรัช สูดสังข์² และวาริรัตน์ แก้วอุไร³

**Effects of Activities Employing The Impressionism in the Subject of Arts Appreciation on
Aesthetic Perception of Level 5 Secondary – school Students at Naresuan University Secondary
Demonstration School**

Woraunyu Sasitranon^{1*}, Nirat Soodsang², and Wareerat Kaewurai³

¹ นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาศิลปะและการออกแบบ คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร จังหวัด พิษณุโลก

² อาจารย์ประจำคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร จังหวัดพิษณุโลก

³ อาจารย์ประจำคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร จังหวัดพิษณุโลก

¹ Graduate Students, Department of Art and Design, Faculty of Architecture, Naresuan University, Phitsanulok

² Lecturer, Faculty of Architecture, Naresuan University, Phitsanulok

³ Lecturer, Faculty of Education, Naresuan University, Phitsanulok

*Corresponding author E-mail address: Wora_2007@hotmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เปรียบเทียบสุนทรียภาพการวาดภาพก่อนและหลังการจัดกิจกรรมการวาดภาพโดยใช้แนวคิดอิมเพรสชันนิสม์ 2) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังการจัดกิจกรรมการวาดภาพโดยใช้แนวคิดอิมเพรสชันนิสม์ 3) เปรียบเทียบสุนทรียภาพการวาดภาพระหว่างเพศหลังเรียนด้วยกิจกรรมการวาดภาพโดยใช้แนวคิดอิมเพรสชันนิสม์ 4) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างเพศหลังเรียนด้วยกิจกรรมการวาดภาพโดยใช้แนวคิดอิมเพรสชันนิสม์

การเปรียบเทียบสุนทรียภาพการวาดภาพและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในการจัดกิจกรรม โดยใช้แนวคิดอิมเพรสชันนิสม์ ในรายวิชาศิลปะและทัศนศึกษาที่มีต่อสุนทรียภาพการวาดภาพของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนมัธยมสาธิตมหาวิทยาลัยนเรศวร ซึ่งมีนักเรียนกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 80 คน เป็นเพศชาย 40 คน เพศหญิง 40 คน โดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling) วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ t-test dependent samples และ t-test independent samples

1. ผลการวิจัยพบว่าสุนทรียภาพการวาดภาพก่อนเรียนมีค่า $\bar{X} = 3.80$, S.D. = .56 สุนทรียภาพการวาดภาพหลังเรียนด้วยกิจกรรมแนวคิดอิมเพรสชันนิสม์มีค่า $\bar{X} = 4.61$, S.D. = .51 ผลการเปรียบเทียบพบว่า สุนทรียภาพการวาดภาพหลังเรียนจากกิจกรรมมีค่าสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนมีค่า $\bar{X} = 11.97$, S.D. = 1.81 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนมีค่า $\bar{X} = 17.42$, S.D. = 1.96 ผลการเปรียบเทียบพบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้วยกิจกรรมการวาดภาพโดยใช้แนวคิดอิมเพรสชันนิสม์หลังเรียนมีค่าสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

3. สุนทรียภาพการวาดภาพหลังเรียนด้วยกิจกรรมการวาดภาพระหว่างเพศโดยใช้แนวคิดอิมเพรสชันนิสม์จากคะแนนเต็ม 5 คะแนน พบว่า เพศชายมีค่า $\bar{X} = 4.62$, S.D. = .54 สุนทรียภาพการวาดภาพของเพศหญิงมีค่า $\bar{X} = 4.60$, S.D. = .49 ผลการเปรียบเทียบพบว่าเพศชายและหญิงมีสุนทรียภาพการวาดภาพไม่แตกต่างกัน

4. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนด้วยกิจกรรมการวาดภาพระหว่างเพศ โดยใช้แนวคิด อิมเพรสชันนิสม์ พบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของเพศชายมีค่า $\bar{X} = 17.70$, S.D. = 1.77 คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพศหญิงมีค่า $\bar{X} = 17.15$, S.D. = 2.11 ผลการเปรียบเทียบพบว่าเพศชายและเพศหญิงมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไม่แตกต่างกัน

คำสำคัญ : การจัดกิจกรรม แนวคิดอิมเพรสชันนิสม์ ศิลปินอิมเพรสชันนิสม์ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สุนทรียภาพการวาดภาพ วิชาศิลปะนิยมน

Abstract

The purposes of this study were to: 1) compare drawing aesthetics before and after doing activities base on impressionism; 2) compare learning achievement before and after doing activities base on impressionism; 3) compare drawing aesthetics after doing activities base on impressionism through gender; and 4) compare learning achievement after doing activities base on impressionism through gender. The sample consisted of 80 Level - 5 students in Naresuan University Secondary Demonstration School. The collected data were analyzed into mean and standard deviation. The t-test was utilized for comparison purposes. The findings were:

1. Drawing aesthetics after doing activities base on impressionism were significantly higher than before doing activities at the level of .05. (before doing activities ($\bar{X} = 3.80$, S.D = .56) and after doing activities ($\bar{X} = 4.61$, S.D = .51))

2. The post-test score of doing activities base on impressionism was higher than the pre-test at the significant level of .05. (The result of pre-test was $\bar{X} = 11.97$, S.D = 1.81 and the result of post-test was $\bar{X} = 17.42$, S.D = 1.96)

3. There were no differences between male and female according to the drawing aesthetics after doing activities base on impressionism. (male: $\bar{X} = 4.62$ and S.D = .54 female : $\bar{X} = 4.60$ and S.D = .49)

4. There were no differences between male and female according to the learning achievement after doing activities base on impressionism. (male: $\bar{X} = 17.70$ and S.D = 1.77 female : $\bar{X} = 17.15$ and S.D = 2.11)

Keyword: Drawing, Impressionism, Impressionism Artist, Learning efficiency, Aesthetic, Arts Appreciation

หลักสูตรการศึกษาของกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะเป็นกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นการส่งเสริมให้มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีจินตนาการทางศิลปะ ชื่นชมความงาม สุนทรียภาพ ความมีคุณค่า ซึ่งมีผลต่อคุณภาพชีวิตมนุษย์ ดังนั้นการจัดกิจกรรมศิลปะสามารถนำไปใช้ในการพัฒนาผู้เรียนโดยตรงทั้งด้านร่างกายจิตใจ สติปัญญา อารมณ์และสังคม ตลอดจนนำไปสู่การพัฒนาสิ่งแวดล้อม ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความเชื่อมั่นในตนเอง และแสดงออกในเชิงสร้างสรรค์ การเรียนการสอนศิลปะศึกษาในปัจจุบันนี้มีบทบาทสำคัญในการพัฒนาคุณภาพของมนุษย์ดังที่ เลิศ อานันทนะ (2535 , หน้า 46) กล่าวว่า ศิลปะมีบทบาทสำคัญในการทำหน้าที่เสมือนเป็นกุญแจที่ไขประตูแห่งการพัฒนาความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และก้าวไปสู่โลกแห่งจินตนาการอย่างไม่มีขอบเขตจำกัด ดังนั้น การศึกษาจึงเป็นเครื่องมือในการพัฒนาความรู้ ความคิด ความประพฤติ ทักษะ ค่านิยม และคุณธรรมของบุคคลเพื่อให้เป็นพลเมืองดีที่มีคุณภาพของสังคมและประเทศชาติ หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานช่วงชั้นที่ 4 กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ประกอบด้วย 2 มาตรฐานคือ 1) มาตรฐานที่ ศ.1.1 สร้างสรรค์งานทัศนศิลป์ตามจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ วิเคราะห์ วิพากษ์ วิจักษ์คุณค่างานทัศนศิลป์ ถ่ายทอดความรู้สึก ความคิดต่องานศิลปะอย่างอิสระ ชื่นชมและประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน 2) มาตรฐานที่ ศ.1.2 เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างทัศนศิลป์ ประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรม เห็นคุณค่างานทัศนศิลป์ที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรมภูมิปัญญา และสากล (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2552, หน้า 2)

จากเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงเห็นว่า การจะพัฒนาเยาวชนให้หวนคืนสู่ธรรมชาตินั้นสอดคล้องกับแนวคิดอิมเพรสชันนิสม์ ซึ่งเป็นแนวคิดในการสร้างสรรค์งานศิลปะโดยยึดหลักความงามที่เกิดจากความประทับใจจากการสัมผัสความงามของธรรมชาติที่แท้จริง ถ่ายทอดผลงานออกมาเป็นภาพวาดที่เน้นความสวยงามที่ปรากฏตรงหน้า ขจัดความเพี้ยนจากโลกไซเบอร์ ยอมรับความงามตามธรรมชาติ และวิถีชีวิตที่แท้จริง ส่งผลให้ผู้เรียนเกิดสุนทรียภาพในการสร้างสรรค์ และถ่ายทอดผลงาน ตลอดจนสามารถเสริมสร้างความรู้สึกรักและพฤติกรรมของผู้เรียนให้สงบ เยือกเย็น และงดงาม ผู้วิจัยเห็นว่าแนวทางสร้างกิจกรรมโดยเน้นการวาดภาพโดยใช้แนวคิดอิมเพรสชันนิสม์ (Impressionism) จะสามารถทำให้ผู้เรียนมีความละเอียดอ่อนในจิตใจ โดยใช้งานศิลปะเป็นสื่อการเรียนรู้ และกิจกรรมจะสร้างผู้เรียนให้สร้างสรรค์ผลงานให้สอดคล้องตามตัวชีวิต ในสาระการเรียนรู้แกนกลางโดยสรุปได้ดังนี้การจัดการศึกษาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551(สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2552, หน้า 17)ที่มีตัวชีวิตคือผู้เรียนสามารถวิเคราะห์ทัศนธาตุและหลักการออกแบบในการสื่อความหมายในรูปแบบต่างๆ สามารถบรรยายจุดประสงค์และเนื้อหาของงานทัศนศิลป์โดยใช้ศัพท์ทางทัศนศิลป์ รู้จักการวิเคราะห์และอธิบายจุดมุ่งหมายของศิลปินในการเลือกใช้วัสดุ อุปกรณ์ เทคนิค และเนื้อหาเพื่อสร้างสรรค์งานทัศนศิลป์ วิเคราะห์การเลือกใช้วัสดุ อุปกรณ์และเทคนิคของศิลปินในการแสดงออกทางทัศนศิลป์มีทักษะในการใช้วัสดุ สามารถสร้างสรรค์งานทัศนศิลป์ สามารถประเมินและวิจารณ์งานทัศนศิลป์โดยใช้วิธีวิจารณ์ศิลปะ และสามารถสร้างสรรค์งานศิลปะสากลโดยศึกษาแนวคิดและวิธีการสร้างงานของศิลปินที่ตนชื่นชอบ จากหลักสูตรและตัวชีวิตด้านศิลปะนี้เอง กิจกรรมการวาดภาพจึงเป็นส่วนช่วยในการพัฒนากระบวนการรับรู้ทางศิลปะ การเห็นภาพรวม การสังเกตรายละเอียดโดยเฉพาะในด้านสีสันท ผู้เรียนสามารถค้นพบศักยภาพของตนเอง อันเป็นพื้นฐานในการศึกษาต่อหรือประกอบอาชีพได้ นอกจากนี้กิจกรรมการวาดภาพยังมีส่วนพัฒนาด้านความรับผิดชอบต่อการเรียน มีระเบียบวินัยในการทำงาน สามารถทำงานได้อย่างมีความสุข วิเคราะห์ วิจักษ์ผลงานของตนเองและผู้อื่นได้

ศิลปะในแนวคิดอิมเพรสชันนิสม์ คือแนวทางการสร้างสรรค์งานบนพื้นฐานของความรู้สึกประทับใจของมนุษย์จากสิ่งแวดล้อมในธรรมชาติ ดังนั้นผลการจัดกิจกรรมโดยใช้แนวคิดอิมเพรสชันนิสม์ ในรายวิชาศิลปะนิยามที่มีต่อสุนทรียภาพการวาดภาพของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 จึงสามารถพัฒนาในด้านอารมณ์ การฝึกการสังเกต

ธรรมชาติ ในเรื่อง แสง สี สัน ความประทับใจ คุณค่าในงานทัศนศิลป์ อีกทั้งนักเรียนสามารถถ่ายทอดความรู้สึกความคิด ต่องานศิลปะอย่างเป็นอิสระ เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างทัศนศิลป์ ประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม เห็นคุณค่างาน ทัศนศิลป์ที่เป็นสากล ได้ อีกทั้งพัฒนาแนวทางการวาดภาพให้มีความสัมพันธ์ทางการเรียนที่ดีขึ้น ผู้วิจัยจึงเห็นว่าการจัด กิจกรรมการวาดภาพโดยใช้แนวคิดอิมเพรสชันนิสม์ จะมีส่วนช่วยในการปฏิบัติงานของนักเรียน และนักเรียนสามารถ นำไปใช้ประโยชน์ได้จริงดังนั้น การจัดกิจกรรมการวาดภาพโดยใช้แนวคิดอิมเพรสชันนิสม์จะเป็นประโยชน์ต่อผู้เรียน เป็นการกระตุ้นความคิดให้ผู้เรียนมีการรับรู้สิ่งใหม่ๆที่มีความเข้าใจในศิลปะตะวันตก พัฒนาการด้านศิลปะ มีหลักในการ วาดภาพโดยใช้แนวคิดอิมเพรสชันนิสม์ มาสร้างสรรค์ผลงานของตนเอง ให้ออกมาให้เป็นที่ประจักษ์ได้ รวมถึงมีความ เข้าใจหลักของการสร้างสรรค์งานโดยใช้แนวคิดจากศิลปะตะวันตกที่มีคุณค่านักเรียนจะสามารถมีความสังเกตในสีสันของ ธรรมชาติ และรายละเอียดต่างๆ ได้มากยิ่งขึ้น รวมทั้งทำให้นักเรียนมีแนวทางในการวาดภาพโดยมีต้นแบบจากศิลปินที่มี ชื่อเสียงในประวัติศาสตร์ศิลปะตะวันตก ซึ่งการจัดกิจกรรมนี้จะสามารถพัฒนาต่อยอดให้ผู้เรียนสามารถนำไปสร้างสรรค์ ผลงาน มีผลของสุนทรียภาพการวาดภาพและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดีขึ้น

วัตถุประสงค์ในการวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบสุนทรียภาพการวาดภาพก่อนและหลังการจัดกิจกรรมการวาดภาพโดยใช้แนวคิดอิมเพรสชันนิสม์
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังการจัดกิจกรรมการวาดภาพโดยใช้แนวคิดอิมเพรสชันนิสม์
3. เพื่อเปรียบเทียบสุนทรียภาพการวาดภาพระหว่างเพศหลังเรียนด้วยกิจกรรมวาดภาพ โดยใช้แนวคิดอิมเพรสชันนิสม์
4. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างเพศหลังเรียนด้วยกิจกรรมการวาดภาพ โดยใช้แนวคิดอิมเพรสชันนิสม์

สมมุติฐานการวิจัย

1. สุนทรียภาพการวาดภาพของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 หลังเรียนด้วยการจัดกิจกรรมการวาดภาพ โดยใช้แนวคิดอิมเพรสชันนิสม์สูงกว่าก่อนเรียน
2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 หลังเรียนด้วยกิจกรรมการวาดภาพโดยใช้ แนวคิดอิมเพรสชันนิสม์สูงกว่าก่อนเรียน
3. เพศต่างกันผลสุนทรียภาพการวาดภาพต่างกัน
4. เพศต่างกันผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาพต่างกัน

ขอบเขตการวิจัย

ผลการจัดกิจกรรม โดยใช้แนวคิดอิมเพรสชันนิสม์ ในรายวิชาศิลปะนิยามที่มีต่อสุนทรียภาพการวาดภาพของ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนมัธยมสาธิตมหาวิทยาลัยนเรศวรผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการวิจัยโดยมีตัวแปร ประชากร กลุ่มตัวอย่างที่จะทำการศึกษาดังนี้

ตัวแปรต้น การจัดกิจกรรมการวาดภาพโดยใช้แนวคิดอิมเพรสชันนิสม์

ตัวแปรตาม ได้แก่ สุนทรียภาพการวาดภาพและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ประชากรคือนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 จำนวนทั้งสิ้น 105 คน

กลุ่มตัวอย่าง คือนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 80 คนโดยใช้วิธีสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling) (ความคลาดเคลื่อน 5%) ด้วยวิธีจับฉลาก

ด้านระยะเวลา ระยะเวลาในการวิจัย ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2553 จำนวน 20 ชั่วโมง

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องผลการจัดกิจกรรมโดยใช้แนวคิดอิมเพอร์สชันนิสม์ ในรายวิชาศิลปะนิยมนที่มีต่อสุนทรียภาพการวาดภาพของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนมัธยมสาธิตมหาวิทยาลัยนเรศวร ในครั้งนี้ผู้วิจัยได้มีการดำเนินการวิจัยโดยมีลำดับขั้นตอนดังนี้

1.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายปีที่ 5 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2553 โรงเรียนมัธยมสาธิตมหาวิทยาลัยนเรศวร จังหวัดพิษณุโลก

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนมัธยมสาธิตมหาวิทยาลัยนเรศวร จังหวัดพิษณุโลก จำนวนนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 จากจำนวนทั้งสิ้น 105 คน นำมาศึกษาจำนวน 80 คน โดยใช้วิธีสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling) (ความคลาดเคลื่อน 5%)

1.2 ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

ตัวแปรต้น การจัดกิจกรรมการวาดภาพโดยใช้แนวคิดอิมเพอร์สชันนิสม์

ตัวแปรตาม ได้แก่ สุนทรียภาพการวาดภาพและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

1.3 เครื่องมือและการพัฒนาเครื่องมือ

การวิจัยเรื่องผลการจัดกิจกรรมโดยใช้แนวคิดอิมเพอร์สชันนิสม์ ในรายวิชาศิลปะนิยมนที่มีต่อสุนทรียภาพการวาดภาพของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนมัธยมสาธิตมหาวิทยาลัยนเรศวร มีเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยทั้งหมด 4 แบบ ประเมินดังนี้

1.แผนการจัดการเรียนรู้

ประกอบด้วยแผนกิจกรรมการวาดภาพโดยใช้แนวคิดอิมเพอร์สชันนิสม์ ที่มีต่อสุนทรียภาพและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 มีลำดับขั้นตอนดังนี้

1.1 ศึกษาหลักการและทำความเข้าใจเกี่ยวกับการสร้างกิจกรรม จากเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1.2 กำหนดจุดมุ่งหมายของแผนการจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับกิจกรรมการวาดภาพ

1.3 ศึกษาหลักการและทำความเข้าใจเกี่ยวกับแนวความคิดในการวาดภาพแนวคิดอิมเพอร์สชันนิสม์

1.4 กำหนดรูปแบบกิจกรรมและวิธีการประเมินผลให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของชุดกิจกรรมแต่ละชุดในแผนการจัดการเรียนรู้

1.5

1.5 พิจารณาเลือกรูปแบบกิจกรรมให้มีความสอดคล้องกับแผนการจัดการเรียนรู้และการจัดกิจกรรม

1.6 ออกแบบการจัดกิจกรรมเพื่อใช้ในการส่งเสริมทักษะการวาดภาพ

1.7 กิจกรรมมีทั้งสิ้น 6 ชุด โดยมีจุดมุ่งหมายในเชิงปฏิบัติ โดยวิธีการดำเนินกิจกรรมในแผนการจัดการ

เรียนรู้มีทั้งสิ้น 4 ขั้นตอน ได้แก่ขั้นนำสู่บทเรียน ขั้นการสอน ขั้นสรุปและการวัดและประเมินผล ตามแผนการจัดการเรียนรู้ซึ่งมีการจัดการสอนให้สอดคล้องกับกิจกรรมการวาดภาพ

1.8 นำแผนกิจกรรมการวาดภาพที่สร้างขึ้นไปให้อาจารย์ ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และผู้เชี่ยวชาญ 4 ท่าน ตรวจสอบการใช้ภาษาความสอดคล้องของกิจกรรมการวาดภาพเพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์มากยิ่งขึ้น โดยถือความคิดเห็นที่สอดคล้องกันของผู้เชี่ยวชาญร้อยละ 80 ขึ้นไปเป็นเกณฑ์และเมื่อผลการตรวจสอบพบว่าควรมีการปรับปรุงแก้ไข ผู้วิจัยนำมาปรับปรุงให้ดียิ่งขึ้นในด้านต่างๆที่ยังพบข้อบกพร่อง

การแปรผลการวิเคราะห์จากเครื่องมือสำหรับผู้เชี่ยวชาญใช้เกณฑ์การแปรผลได้ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.50 - 5.00 หมายถึง มีความเหมาะสม ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย	3.50 - 4.49	หมายถึง มีความเหมาะสม ในระดับมาก
ค่าเฉลี่ย	2.50 - 3.49	หมายถึง มีความเหมาะสม ในระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ย	1.50 - 2.49	หมายถึง มีความเหมาะสม ในระดับน้อย
ค่าเฉลี่ย	1.00 - 1.49	หมายถึง มีความเหมาะสม ในระดับน้อยที่สุด

1.9 นำชุดกิจกรรมที่ได้ปรับปรุงไปแล้วตามข้อเสนอแนะในข้อ 1.8 ไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนเฉลิมขวัญสตรี จังหวัดพิษณุโลก จำนวนนักเรียน 15 คน เพื่อทดสอบความเหมาะสมในกิจกรรมและนำมาใช้สอนในโรงเรียนมัธยมสาธิตมหาวิทยาลัยนเรศวรต่อไปตามแผนกิจกรรมการวาดภาพที่ได้กำหนดไว้โดยผลการประเมินนำไปวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

2. กิจกรรมการวาดภาพ โดยใช้แนวคิดอิมเพรสชันนิสม์โดยกิจกรรมมี 6 กิจกรรม ได้แก่

- 2.1 กิจกรรมการวาดภาพอิสระ นำเสนอผลงาน
- 2.2 กิจกรรมการวาดภาพและระบายสีห้องฟ้าตามแนวทางการสร้างสรรค์งานของ โคลด โมแนท์
- 2.3 กิจกรรมการจุดสีสร้างภาพตามแนวทางการสร้างสรรค์งานของฌอร์ฌ- ปีแยร์ เซอรา
- 2.4 กิจกรรมการวาดภาพ Reproduce ผลงานศิลปินในลัทธิอิมเพรสชันนิสม์
- 2.5 กิจกรรมการปฏิบัติงานหุ่นนิ่งโดยมีต้นแบบจากงาน พอล เซซานน์
- 2.6 กิจกรรมการวาดภาพอิสระหลังเรียน โดยใช้ความเข้าใจจากแนวคิดอิมเพรสชันนิสม์ / นำเสนอผลงาน

การสร้างเครื่องมือ

- 1 ศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับความหมายของสุนทรียภาพและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อนำมาสร้างกิจกรรมการวาดภาพ
- 2 สร้างแผนการจัดกิจกรรมการวาดภาพโดยใช้แนวคิดอิมเพรสชันนิสม์ ที่มีต่อสุนทรียภาพและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5
- 3 ดำเนินการสร้างแบบวัดสุนทรียภาพในการวาดภาพให้สอดคล้องกับความหมายของสุนทรียภาพทางความงาม
- 4 ดำเนินการสร้างแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการวาดภาพ ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือและการทดลองใช้ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือตามขั้นตอนดังนี้

1. แผนกิจกรรมการวาดภาพโดยใช้แนวคิด ลัทธิอิมเพรสชันนิสม์ ที่มีต่อสุนทรียภาพและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 มีลำดับขั้นตอนในการดำเนินการสอนดังนี้

- 1.1 ผลการจัดการเรียนรู้
- 1.2 สาระการเรียนรู้
- 1.3 กระบวนการเรียนรู้
 - 1.3.1 ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน
 - 1.3.2 ขั้นการสอน
 - 1.3.3 ขั้นสรุป
- 1.4 การวัดผลประเมินผล
- 1.5 สื่อการเรียนการสอน
 - 1.5.1 ดินสอ, กระดาษร้อยปอนด์, กระดาษวาดภาพ, สีโปสเตอร์, พู่กันกลม
 - 1.5.2 ภาพตัวอย่างเช่น ภาพห้องฟ้า, ภาพ Reproduce

ภาพที่ 1-4 แสดงการจัดกิจกรรมการวาดภาพและผลงานของนักเรียน

2.แบบวัดสุนทรียภาพในการวาดภาพ

2.1 ศึกษาข้อมูลความหมายของสุนทรียภาพทางศิลปะเพื่อเป็นแนวทางในการสร้างเครื่องมือและศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการวัดสุนทรียภาพ

2.2 ออกแบบ การวัดผลจากกิจกรรมการวาดภาพโดยใช้แนวคิดอิมเพรสชันนิสม์โดยวัดผลจากผลของการวาดภาพโดยใช้หลักการประเมินแบบรูบิกส์ตามที่ กระทรวงศึกษาธิการ (2546,หน้า 17) กล่าวว่า การจำแนกเกณฑ์การประเมินรูบิกส์ มี 2 ประเภทดังนี้

1.เกณฑ์การประเมินในภาพรวม (Holistic Rubric) คือแนวทางการให้คะแนนโดยพิจารณาจากภาพรวมของชิ้นงาน ซึ่งมีคำอธิบายลักษณะของงานในแต่ละระดับไว้อย่างชัดเจน เช่นเกณฑ์การประเมิน 3 ระดับ คือ ดี ผ่าน และปรับปรุง การเขียนคำอธิบายลักษณะของงาน โดยยึดเกณฑ์ค่าเฉลี่ยสูงกว่าค่าเฉลี่ยและต่ำกว่าค่าเฉลี่ย แล้วเขียนคำอธิบายลักษณะของงานในระดับค่าเฉลี่ยว่าเป็นอย่างไร สูงกว่าค่าเฉลี่ยเป็นอย่างไร และต่ำกว่าค่าเฉลี่ยเป็นอย่างไร

2. เกณฑ์การประเมินแบบแยกส่วน (Analytic Rubric) คือแนวทางการให้คะแนนโดยพิจารณาจากแต่ละส่วนของงาน ซึ่งแต่ละส่วนจะต้องกำหนดแนวทางการให้คะแนน โดยมีคำนิยามหรือคำอธิบายลักษณะของงานในส่วนนั้นๆ ในแต่ละระดับอย่างชัดเจน

กิจกรรมการวาดภาพโดยใช้แนวคิดอิมเพรสชันนิสม์ ในรายวิชาศิลปะนิยามที่มีต่อสุนทรียภาพการวาดภาพของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนมัธยมสาธิตมหาวิทยาลัยนเรศวรได้กำหนดเกณฑ์การประเมินแบบแยกส่วน 4 ด้าน ดังนี้

1. ด้านองค์ประกอบศิลป์
2. หลักการใช้ทัศนธาตุ
3. ความสามารถในการสร้างสรรค์
4. สุนทรียภาพการแสดงผล

ภาพที่ 5-6 แสดงการนำเสนอด้วยการแสดงผลประกอบผลงานตนเองเป็นการวัดผลด้านสุนทรียภาพ

2.3 นำแบบประเมินทางการวาดภาพจากข้อ 2.2 มาประเมินผลการวาดภาพ

2.4 นำผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ได้มาเปรียบเทียบเพื่อหาค่าที (t-test) เพื่อหาคุณภาพจากกิจกรรมที่ใช้สอน

ต่อไป

ภาพที่ 7-10 ผลงานนักเรียนในกิจกรรมการจุดสีสร้างภาพตามแนวทางการสร้างสรรคงานของฌอร์ฌ-ปีแยร์ เซอรา

ผลการวิจัย

จากการดำเนินการวิจัยเรื่องผลการจัดกิจกรรมโดยใช้แนวความคิดเพรสซันนิสม์ ในรายวิชาศิลปะนิยามที่มีต่อสุนทรียภาพการวาดภาพของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนมัธยมสาธิตมหาวิทยาลัยนเรศวรสามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

ตารางที่ 1 แสดงผลเปรียบเทียบสุนทรียภาพการวาดภาพก่อนและหลังการจัดกิจกรรมการ วาดภาพ โดยใช้แนวความคิดเพรสซันนิสม์

สุนทรียภาพการวาดภาพ					
ก่อนเรียน (n = 80)		หลังเรียน (n = 80)		t	sig
\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
3.80	.56	4.61	.51	-9.94	.000*

*P<0.05 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

จากตารางที่ 1 แสดงผลเปรียบเทียบสุนทรียภาพการวาดภาพก่อนและหลังการจัดกิจกรรมการวาดภาพโดยใช้แนวความคิดเพรสซันนิสม์ มีค่า $\bar{X} = 3.80$, S.D. = .56 สุนทรียภาพการวาดภาพหลังเรียนด้วยกิจกรรมแนวความคิดเพรสซันนิสม์ มีค่า $\bar{X} = 4.61$, S.D. = .51 ผลของสุนทรียภาพการวาดภาพหลังเรียนจากกิจกรรมมีค่าสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ภาพที่ 11-12 แสดงผลงานนักเรียนก่อนเรียนด้วยกิจกรรมการวาดภาพโดยใช้แนวคิดอิมเพรสชันนิสม์

ตารางที่ 2 แสดงผลเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังการจัดกิจกรรมการวาดภาพโดยใช้แนวคิดอิมเพรสชันนิสม์

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน					
การวาดภาพก่อนเรียน (n = 80)		การวาดภาพหลังเรียน (n = 80)		t	sig
\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
11.97	1.81	17.42	1.96	-20.61	.000*

*P< 0.05 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

จากตารางที่ 2 แสดงผลเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังการจัดกิจกรรมการวาดภาพโดยใช้แนวคิดอิมเพรสชันนิสม์ จากคะแนนเต็ม 20 คะแนน พบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนมีค่า $\bar{X} = 11.97$, S.D. = 1.81 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนมีค่า $\bar{X} = 17.42$, S.D. = 1.96 แสดงว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยกิจกรรมการวาดภาพโดยใช้แนวคิดอิมเพรสชันนิสม์ หลังเรียนมีค่าสูงกว่าก่อนเรียน ซึ่งแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 3 แสดงผลเปรียบเทียบสุนทรียภาพการวาดภาพระหว่างเพศหลังเรียนด้วยกิจกรรมการวาดภาพโดยใช้แนวคิดอิมเพรสชันนิสม์

สุนทรียภาพการวาดภาพจำแนกเพศ					
เพศชาย (n = 40)		เพศหญิง (n = 40)		t	sig
\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
4.62	.54	4.60	.49	-216	.884

จากตารางที่ 3 แสดงผลเปรียบเทียบสุนทรียภาพการวาดภาพระหว่างเพศหลังเรียนด้วยกิจกรรมการวาดภาพโดยใช้แนวคิดอิมเพรสชันนิสม์จากคะแนนเต็ม 5 คะแนน ของเพศชายมีค่า $\bar{X} = 4.62$, S.D. = .54 ผลคะแนนสุนทรียภาพการวาดภาพของเพศหญิงมีค่า $\bar{X} = 4.60$, S.D. = .49 ตารางแสดงว่าผลของสุนทรียภาพการวาดภาพระหว่างเพศชายกับเพศหญิงมีค่าไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4 แสดงผลเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างเพศหลังเรียนด้วยกิจกรรมการวาดภาพโดยใช้แนวคิดอิมเพรสชันนิสม์

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน				t	sig
เพศชาย (n = 40)		เพศหญิง (n = 40)			
\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
17.70	1.77	17.15	2.11	1.25	.063

จากตารางที่ 4 แสดงผลเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างเพศหลังเรียนด้วยกิจกรรมการวาดภาพโดยใช้แนวคิดอิมเพรสชันนิสม์ จากคะแนนเต็ม 20 คะแนน พบว่าคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพศชายมีค่า $\bar{X} = 17.70$, S.D. = 1.77 คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพศหญิงมีค่า $\bar{X} = 17.15$, S.D. = 2.11 แสดงว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนด้วยกิจกรรมการวาดภาพระหว่างเพศชายกับเพศหญิง ไม่แตกต่างกัน

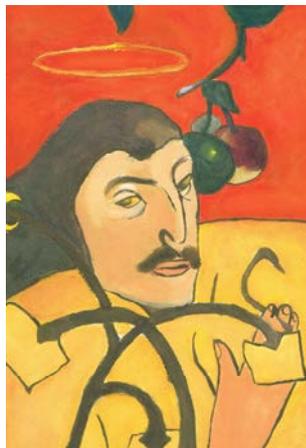
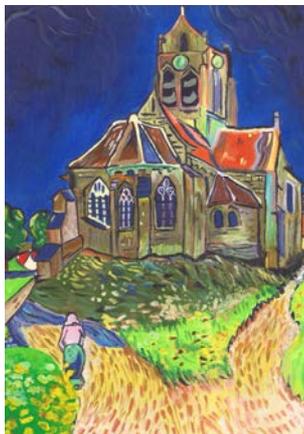
อภิปรายและข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยพบว่าผลการจัดกิจกรรมในรายวิชาศิลปะนิยามโดยใช้แนวคิดอิมเพรสชันนิสม์ ที่มีต่อสุนทรียภาพการวาดภาพของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนมัธยมสาธิตมหาวิทยาลัยนเรศวร พบว่าการทำกิจกรรมประสมผลสัมฤทธิ์ที่ดีขึ้น และผลทางสุนทรียภาพการแสดงเหตุผล ความซาบซึ้ง ความประทับใจต่อผลงาน ของนักเรียนดีขึ้น สอดคล้องกันกับ เกษร ชิตะจารี (2543, หน้า 5) ที่ได้ให้ความหมาย กิจกรรมเป็นภารกิจของผู้สอนที่จะต้องกำหนดให้ผู้เรียนทำการฝึกทักษะและเป็นการประเมินผลของผู้สอนว่านักเรียนเข้าใจเนื้อหาอย่างน้อยเพียงใดในกิจกรรมนั้นๆ และกิจกรรมนั้นๆจะต้องสอดคล้องกับจุดประสงค์และเนื้อหาที่ได้สอน นอกจากนั้นกิจกรรมยังเป็นตัวกระตุ้นความคิดของผู้เรียนให้แสดงออกถึงความเข้าใจในบทเรียน กิจกรรมจึงจัดเป็นส่วนหนึ่งของการสอนที่มีความสำคัญยิ่งกิจกรรมของผู้เรียนก็คือตั้งใจเรียนและปฏิบัติกิจกรรมตามที่คุณสอนมอบให้ นอกจากนี้กิจกรรมยังช่วยให้การจัดการสอนเป็นไปตามขั้นตอน และเป็นกิจกรรมที่น่าสนใจ เช่น กิริติ ศรีสุชาติ (2544) ได้ศึกษาเรื่อง ผลการสอนวาดภาพระบายสีด้วยเทคนิคกระบวนการกลุ่มที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 กรุงเทพมหานคร การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลการสอนวาดภาพระบายสีด้วยเทคนิคกระบวนการกลุ่มที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 กรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนเรวดี ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2544 จำนวนทั้งหมด 40 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทั้งก่อนเรียนและหลังเรียนวัดด้านเนื้อหาความรู้ ด้านทักษะในการวาดภาพระบายสี และด้านทัศนคติในการวาดภาพระบายสี 2) แผนการสอนการวาดภาพระบายสี 6 แผน ได้แก่เรื่องเส้น รูปร่าง รูปทรง, สี, การจัดองค์ประกอบ, รูปและพื้นหลัง, การวาดภาพระบายสีจากประสบการณ์ และการวาดภาพระบายสีประเพณีไทย 3) แบบสังเกตพฤติกรรมทางการเรียน 4) แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการสอนด้วยเทคนิคกระบวนการกลุ่มผลการวิจัยพบว่า 1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านเนื้อหาความรู้ ด้านทักษะการวาดภาพระบายสี และทัศนคติในการวาดภาพระบายสีด้วยเทคนิคกระบวนการกลุ่มก่อนเรียนและหลังเรียนมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 2. ผลการประเมินการปฏิบัติกิจกรรมทั้ง 6 แผนอยู่ในเกณฑ์ระดับดี 3. ผลของผู้สังเกตการณ์เกี่ยวกับพฤติกรรมทางการเรียนของนักเรียนอยู่ในเกณฑ์ดี 4. ความคิดเห็นของผู้เรียนเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนด้วยเทคนิค

กระบวนการกลุ่มอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก 5. ข้อเสนอแนะของนักเรียนเพิ่มเติม คือ กิจกรรมกลุ่มน่าสนใจ ไม่น่าเบื่อ กิจกรรมแปลกและตื่นเต้น

ภาพที่ 13-14 แสดงการเรียนรู้ในกิจกรรมการวาดภาพ Reproduce ผลงานศิลปินในลัทธิอิมเพรสชันนิสม์

ภาพที่ 15-19 แสดงผลงานการวาดภาพ Reproduce ผลงานศิลปินในลัทธิอิมเพรสชันนิสม์

ภาพที่ 20-21 แสดงการเรียนรู้ในกิจกรรมการปฏิบัติงานหุ่นนิ่ง โดยมีต้นแบบจากงาน พอล เซซานน์

ภาพที่ 22-23 แสดงผลงานของนักเรียน

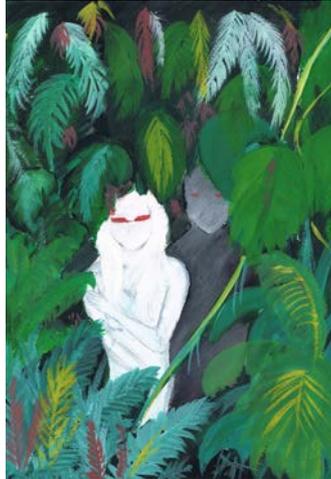
จากการสอนพบว่านักเรียนมีความตั้งใจในการทำงานและมีการพัฒนาฝีมือในการวาดภาพระบายสีเพิ่มมากขึ้นในแต่ละกิจกรรม โดยเฉพาะวิชาศิลปะนิยมเป็นวิชาที่มีการเรียนการสอนในเวลาเช้าจึงทำให้นักเรียนมีสมาธิในการสร้างสรรค์งาน สอดคล้องกันกับ ปวีณัฐดา ร่มพะยอม(2549)ที่ได้ศึกษาเรื่องการสร้างชุดกิจกรรมในการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยมีวัตถุประสงค์ของการศึกษาเพื่อสร้างชุดกิจกรรมพัฒนาความคิดสร้างสรรค์และการหาค่าประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมเพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ผลการวิจัยพบว่าชุดกิจกรรมนี้มีเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาประกอบด้วยชุดกิจกรรมเพื่อพัฒนาที่เน้นความคิดสร้างสรรค์ 4 องค์ประกอบคือ ความคิดคดลอง ความคิดขี้ดหุ่่น ความริเริ่ม และความคิดละเอียดลออ โดยผลการศึกษาพบว่า การใช้เทคนิคการสอนที่ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์สามารถพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนได้และพบว่าชุดกิจกรรมเพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์สามารถพัฒนานักเรียนให้เกิดทักษะการคิดสร้างสรรค์ได้ ดังนั้นจึงควรจัดทำคู่มือการใช้ชุดกิจกรรมเพื่อให้นักเรียนได้มีการเรียนรู้ด้วยตนเอง นอกจากนี้การจัดการเรียนการสอนที่มีกิจกรรม สื่อการสอน การวัดและประเมินผลบรรยากาศในการจัดกิจกรรม สามารถพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนได้ จึงควรศึกษาสิ่งแวดล้อมอื่น เช่น ครูผู้สอน ผู้ปกครอง ขนาดของห้องเรียนว่ามีผลต่อการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ และการสร้างสรรค์งานนี้ควรมีระยะเวลาในการฝึกฝน หรืออาจทำในช่วงเช้าเพราะสมองของนักเรียนจะไม่อ่อนล้า ในด้านการประเมินพบว่าการสร้างและการใช้เกณฑ์การประเมินแบบบูรณาการมีความเหมาะสมเฉพาะกลุ่มเฉพาะกลุ่มประชากรในการทดลองเท่านั้น จึงควรพัฒนาเกณฑ์การประเมินแบบบูรณาการให้ครอบคลุมหรือใช้ได้กับนักเรียนทั่วไป

จิราภรณ์ ส่องแสง (2549, หน้า 45-46) กล่าวว่า กิจกรรมศิลปะเป็นกิจกรรมที่มีความสำคัญยิ่งเพราะเป็นเครื่องมือที่นำเด็กไปสู่การพัฒนาตนเองทั้งทางร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาศิลปะช่วยพัฒนาการทางร่างกายพัฒนาการทางกายในงานของนักเรียนในงานวิจัยของ โชติก ศรชัยชนะ. (2551). ได้ศึกษาการวิจัยครั้งนี้มีจุดประสงค์เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนการวาดภาพสีน้ำของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้วิธีการสอนของ อารี สุทธิพันธุ์ เพื่อศึกษาความพึงพอใจที่มีต่อการเรียนการวาดภาพสีน้ำของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โดยวิธีการสอนของอารี สุทธิพันธุ์ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเป็นนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2551 โรงเรียนโจงเจียมวิทยาคม อำเภอโจงเจียม จังหวัดอุบลราชธานี ที่ได้มาโดยการสุ่มอย่างง่าย จำนวน 35 คนเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ แผนการสอนการวาดภาพสีน้ำของ อารี สุทธิพันธุ์แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนการวาดภาพสีน้ำแบบสอบถามความพึงพอใจในการเรียนการวาดภาพสีน้ำต่อการเรียน โดยใช้วิธีการสอนของ อารี สุทธิพันธุ์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าร้อยละ และค่าเปรียบเทียบคะแนนระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนด้วย t-test (dependent) ผลการศึกษาพบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนการวาดภาพสีน้ำของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 หลังได้รับการสอนโดยวิธีการสอนของ อารี สุทธิพันธุ์ สูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ด้านความพึงพอใจพบว่า ผู้เรียนที่เรียนการวาดภาพสีน้ำโดยวิธีการสอนของอารีสุทธิพันธุ์ มีความพึงพอใจต่อกระบวนการเรียนการสอนในระดับมาก

Keñi (2009) ได้ทำการวิจัยการสร้างสรรคงานศิลปะในเด็กก่อนวัยเรียนเพื่อสนับสนุนการคิดสร้างสรรค์ของเด็กในแบบไดนามิก การเรียนรู้สิ่งแวดล้อม โดยมีวัตถุประสงค์ให้กิจกรรมศิลปะศึกษาสนับสนุนความคิดสร้างสรรค์ของเด็กในเด็กก่อนวัยเรียนโดยเริ่มจากการวางแผนในการสอนของครูในการสร้างสรรค์กิจกรรม โดยกิจกรรมแต่ละกิจกรรมจะมีความแตกต่างกัน ใช้วัสดุในการทำกิจกรรมต่างๆ ให้เด็กได้เลือกวัสดุในการสร้างสรรค์เองอย่างอิสระ รวมทั้งในการจัดกิจกรรมจะมีเกม มาร่วมในการสอนด้วย สอดคล้องกันกับ Zuhail. (2009).ในการศึกษาการเรียนการสอนศิลปะในการศึกษาก่อนวัยเรียน โดยมีเป้าหมายการวิจัยในการสร้างกิจกรรมให้กับเด็กเพื่อสร้างความมั่นคงทางอารมณ์ และสังคมในการพัฒนาเด็กโดยมีการวางแผนกิจกรรมในด้านการสื่อสารทางอารมณ์ และการพัฒนาสังคมเพื่อให้เด็กมีความเชื่อมั่นในตนเองและการรับรู้ค่าความงาม ทั้งนี้ยังเน้นการจัดสภาพแวดล้อมที่มีความเหมาะสมในการจัดกิจกรรมและมีการจัดกิจกรรมที่เน้นความหลากหลายและมีเกม มาจัดในกระบวนการสอนด้วย นอกจากนี้กิจกรรมยังเน้นการจัดการเรียนการสอนที่เน้นความอิสระเป็นกิจกรรมที่ครูและนักเรียนมีบทบาทในการจัดการเรียนการสอนร่วมกันอย่างไรก็ตามความสำคัญอีกประการหนึ่งคือจะต้องให้เด็กมีความสุขในการเรียนเด็กอาจมีการแสดงออกในลักษณะการวาดภาพที่แตกต่างกัน ไม่ว่าจะเป็นการใช้สี การใช้ทักษะนิ้วมือในการสร้างผลงานหรือปัญหาในครอบครัว การจัดกิจกรรมศิลปะจะช่วยเติมเต็มในบางสิ่งที่เด็กขาดหายไปเพื่อสร้างความเชื่อมั่นให้กับเด็กเหล่านั้นผลปรากฏว่าเด็กสามารถพัฒนาทักษะการคิดมากขึ้น สามารถควบคุมความโกรธอันเป็นการพัฒนาปฏิริยาทางอารมณ์อย่างหนึ่ง ซึ่งเป็นคุณธรรมอย่างหนึ่งได้มีเหตุผล เคารพตนเอง มีความมั่นใจในตนเองและสิ่งที่สำคัญคือเด็กสามารถรู้วิธีคิดที่จะเติมเต็มความฝันของพวกเขาได้และจะมีความยินดีเมื่อทำผลงานออกมาได้สำเร็จ

ในด้านงานวิจัยของ Cvetkova (2010) ในเรื่องคุณค่าของกลยุทธ์บางประการในการเรียนการสอนการศึกษาด้านจิตรศิลป์ เน้นการวิจัยในด้านสุนทรียศาสตร์และมีการแบ่งรูปแบบการประเมินเป็น 2 ส่วน ในส่วนแรกจะเป็นการประเมินในด้านสุนทรียศาสตร์ในงานศิลปะรวมถึงกลยุทธ์วิธีการและหลักการในการทำงาน ในส่วนที่ 2 จะแสดงวิธีการวิจัยและผลที่ได้จากการวิจัยในหลักการทำงานในชั้นเรียน โดยในหลักการประเมินด้านความงามนั้นเน้นสร้างแรงจูงใจให้นักเรียนมีความสนใจ ให้มีส่วนร่วมต่อการเรียนการสอนเพื่อสร้างกลยุทธ์ในการทำงานโดยมีกลยุทธ์ดังนี้ 1.กลยุทธ์ในการแสดงออก โดยวิธีการสังเกต วิธีการประเมินด้วยการอภิปราย การเขียนและการวิจารณ์ วิธีการสร้างสรรค์ 2. กลยุทธ์ในการทำกิจกรรมประกอบด้วยวิธีการเรียนรู้ภาษาด้านศิลปะ , การเรียนรู้ด้านองค์ประกอบศิลป์และ การวิเคราะห์ 3. กลยุทธ์ในการสร้างสรรค์ 4.กลยุทธ์ในการจัดการเรียนการสอนซึ่งแบ่งเป็น 4.1 การเรียนรู้วิธีวิจัยและ โครงการ 4.2 เกี่ยวกับ การสอน วิธีสอนการแก้ปัญหาในกลุ่มตรงกันข้าม วิธีการและหลักการที่ช่วยให้นักเรียนมีการพัฒนาประสบการณ์สุนทรียะในด้านการประเมินความงาม คือ การทำซ้ำของกิจกรรมบางอย่างให้ประสบความสำเร็จ สิ่งที่สำคัญคือในช่วงของการเรียนรู้ก็ควรสร้างบรรยากาศที่ดีเพื่อกระตุ้นการสร้างสรรค ในด้านการเรียนเน้นการเรียนรู้อ่านประสบการณ์ด้านศิลปะของผู้เรียน การวิจัยเน้นการสนทนา ถามคำถาม และเน้นการประเมินผลเกี่ยวกับสุนทรียศาสตร์ในด้านทัศนคติ ผลจากการวิจัยสรุปได้ว่าการที่ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการอภิปรายจะเป็นแรงจูงใจในการเรียนและการทำงานและมีทัศนคติที่ดีต่อการจัดกิจกรรมมากขึ้น

นอกจากนี้ จากกิจกรรมการวาดภาพ โดยใช้แนวคิดอิมเพรสชันนิสม์ ยังพบว่าพฤติกรรมของผู้เรียนมีความสนุกสนาน ร่าเริง กล้าคิดกล้าแสดงออกรวมทั้งมีความคิดเห็นที่แตกต่าง นอกจากนี้ยังพบว่าคำถามปลายเปิดนักเรียนส่วนใหญ่ตอบในแนวทางที่ดีมีความภูมิใจและสนุกสนานต่อสิ่งที่ตนได้ทำในชุดกิจกรรม มีความเพลิดเพลินในการทำงานที่แปลกใหม่ที่ไม่เคยทำมาก่อน

ภาพที่ 24-28 แสดงผลงานของนักเรียนในกิจกรรมที่ 6 การวาดภาพอิสระหลังเรียน

ข้อเสนอแนะ

จากการดำเนินการวิจัยพบว่าการเรียนในรายวิชาศิลปะนิยมมีส่วนประกอบที่สำคัญหลายด้านที่ครูผู้สอนควรคำนึงถึง ดังนี้

1. ระยะเวลาที่ใช้ทำกิจกรรมควรเหมาะสมโดยอาจมอบเป็นภาระงานกลับไปทำต่อที่บ้านเพราะนักเรียนอาจทำไม่เสร็จใน 1 ชั่วโมง
2. ครูควรใช้เวลาออกเหนือจากเวลาเรียนเพื่อสอนเทคนิคในการวาดภาพ หรือให้คำปรึกษาด้านการวาดภาพ เพราะนักเรียนมีศักยภาพการวาดภาพที่แตกต่างกัน
3. บรรยากาศภายในชั้นเรียน หรือห้องศิลปะต้องเป็นอากาศที่โปร่ง เย็นสบาย หรือเปลี่ยนบรรยากาศในการเรียน เช่น เรียนบริเวณสนามหญ้า
4. นำนักเรียนเข้าชมนิทรรศการทางศิลปะเพื่อพัฒนาแนวความคิดของตนเอง
5. เพื่อเป็นแนวทางในการวิจัยในลักษณะอื่นๆ ได้ต่อไป

บรรณานุกรม

- กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ .(2546).แนวทางการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน.กรุงเทพฯ : คุรุสภา
ลาดพร้าว
- กิริติ ศรีสุชาติ .(2544). ผลการสอนวาดภาพระบายสีด้วยเทคนิคกระบวนการกลุ่มที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทาง
การเรียน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 กรุงเทพมหานคร.สาขาศิลปศึกษา.หลักสูตรครุศาสตร์
มหาบัณฑิต. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- จิราภรณ์ ส่องแสง. (2549). “ศิลปะกับเด็กปฐมวัย” *วารสารการศึกษาปฐมวัย*. 10 (3) : 45-46
- ปวีณส์สุดา ร่มพะยอม. (2549).การสร้างชุดกิจกรรมเพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 .
การค้นคว้าแบบอิสระ.(หลักสูตรและการสอน).บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- เลิศ อำนันทนะ.(2535). เทคนิคสอนศิลปะเด็ก. พิมพ์ครั้งที่ 1 กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- Cvetkova Biljana, (2010). Values of some strategies of teaching and learning in fine art Education.
A University,St.Kliment Ohridski -Faculty of Education-Bitola ,Bitola R.Macedonia. Turkey
- Kefi Sara , (2009). The implementation of creatively art activities in pre-school education, for supporting the children’s
creativity in a dynamic learning environment.
The Proficient of Child Development and Education Science Preschool Directress of Foça Municipality,
Izmir, Turkey
- Zuhal Arda, (2009). **Art instruction in pre-school education**. Selcuk University, Faculty of Fine Arts Painting
Department, Campus.Konya.TURKEY